

נוסח לא מחוקק

פרוטוקול מס' 214

מישיבת ועדת הכספים

יום ב', י"ב בכסלו החשמ"ו - 25.11.85, שעה 10.00

נ כ ח ו :

חברי הוועדה: י. ארידור - ממלא-מקום היושב-ראש

- א. אבוחצירא ר. פנחס
- נ. ארד א. שלום
- י. ארצי
- מ. בר-און
- ג. גדות
- א. ורדיגר
- י. כהן
- י. מצא
- ע. סולודר
- ש. עמר
- י. צבן
- ח. רמון
- מ. שטריח
- ג. שפט
- ד. תיכון

- א. קרשנר - מזכיר הוועדה
- א. דמביץ - היועץ המשפטי לוועדה
- ס. אלחנני - יועצת כלכלית

מ. איזנברג - קצרנית

מוזמנים:

- מ. ברקת - מנהל אגף המכס ומס ערך מוסף
- י. ארד - אגף המכס ומס ערך מוסף
- א. רף - יושב ראש מועצת המנהלים של חברת "פז"
- א. לוי - מנכ"ל חברת פז-גז
- ז. אורן - רשות החברות הממשלתיות

סדר-היום:

אישור מכירת מניות בחברת פז-גז - חברה לשיווק בע"מ ל"פז" - חברת נפט בע"מ

הצעות לסדר-היום

תקציבים מיוחדים - סכתב המסנה לסמונה על התקציבים
סס' 15/1-880 מיום ח' בכסלו התשמ"ו - 21.10.85

איטור מכירת מניות בחברת פז-גז - חברה לטיווק בע"מ
ל"פז" - חברת נפט בע"מ

(מכתבו של שר האוצר מיום ח' בחשרי התסמו"ו-23.9.85)

היו"ר י. ארידור:

אני פותח את הישיבה.

על סדר-היום איטור מכירת 6.45% מניות בחברת פז-גז לחברת פז. החלטנו להזמין את נציגי החברה לבירור הנושא. ואולם מתברר שהיתה אי-הבנה, כמה חברים חשבו שהמכירה היא לאנשים פרטיים. מתברר שהמכילה איננה לאנשים פרטיים, אלא לאחר שהממשלה קנתה 6.45% מאנשים פרטיים בחברת פז-גז, היא רוצה למכור אותם לחברת פז, כי שתהיה חפיפה בבעלות. לאור זאת לא נראה לי שיש בעייה מיוחדת בנושא הזה. אם יש לחברי הוועדה הערות על העדר בעייה מיוחדת, בבקשה.

י. צבן:

אנחנו אמרנו שנמצל הזדמנות זו, כדי שבנוכחות נציגי חברת פז-גז נעלה שתי בעיות שהתעוררו בדיון הקודם. בעייה אחת נוגעת לבטיחות האוכלוסיה. מדובר במאגרי גז בריכוזי אוכלוסיה המסכנים חיי אדם. אני יודע על מאגרים כאלה בחיפה ובירושלים. אינני בטוח אם זה אינו קיים במקומות אחרים בארץ. אני חושב שמה שקורה בירושלים זה דבר חמור מאין כמותו. בחיפה המצב נורא, ומי ייצטרך לתת את הדין יתן, אבל בירושלים אני יודע שהיה אתכם מו"מ על העברת מחסני הגאז שלכם לאזור אחר ומטעמים כספיים או אחרים, שכדאי שנודע אותם, הדבר אינו מתבצע. ואין לנו הרבה הזדמנויות ללחוץ עליכם כדי לדאוג לבריאות התושבים ולבטיחותם, כמו המקרה הזה. קשה לראות את הקשר היטיר בין הנושא הזה ובין הנושא שעומד על סדר-היום, אבל אנו רוצים לסייע מכם עליו.

הבעייה השניה קשורה לפרטת חטלום המקדמות של הצרכנים, בייחוד בתקופה שהאינפלציה היא נמוכה והצרכנים מתחילים לראות, האם אתם תתחילו לשלם להם מקדמות. אבל אני שואל ברצינות: אני יודע שהמקדמות נגזרות לא רק מהאינפלציה אלא גם מהאשראי. אבל שיעור המקדמות כאשר נקבע לקח בחשבון אשראי גבוה מאד בגלל האינפלציה. והשאלה היא, האם אי אפשר לבטל בכלל את המקדמות.

ס. אלחנני:

כדאי לצרכן להטאר עם המקדמות.

י. צבן:

בתקופת הירידה באינפלציה הוא מרוויח רק את הירידה, לא יותר מזה. אני רוצה לומר, שאני מקבל הרבה תלונות - ואני מעיד שזו אמת, כי אני אחד המתלוננים ובי הווה עובדה רק השבוע - שאנשים מקבלים חטבון מחברת פז-גז לשלם תוך כמה ימים תוך התראה: אם לא, ינחקו לך את הגז. אני מדבר על אנשים קטישים הנכנסים ללחץ וחרדה.

מ. שטרית:

האם אפשר לדעת מי מוכר למי?

היו"ר י. ארידור:

הממשלה מוכרת לפז מניות שקנתה מבעלים פרטים שהחזיקו מניות בחברת פז-גז. יש ערבוב של בעלות. על-ידי מכירה של החלקים לפז מבטלים את הערבוב. ואין התנגדות מצד חברת פז לקנות חלקים אלה.

מ. שטרית:

איזה חלק של הבעלות הוא בידי חברת פז? מה מחיר המכירה? מדוע לא למכור למי שמרבה במחיר?

היו"ר י. ארידור:

אין טעם למכור 6.45% לידיים פרטיות.

א. לוי:

כאשר הממשלה קנתה את חברת פז הפכה חברת פז-גז לחברת-בת ממסלית. ניחנה זכות לבעלים הפרטים בחברת פז-גז למכור חלקם לממשלה. גורם מוסמך קבע מחיר. הבעלים הפרטיים היו מוכנים למכור לממשלה. לממשלה אין עניין להחזיק את המניות. היא סיכמה עם חברת פז שהיא תקנה אותן.

באשר לנושא הספציפי שהעלה חבר-הכנסת צבן, היום עובדת חברת פזגז על מערכת ממוחשבת בכל הארץ. המקרה שעליו דברת היה בירושלים?

י. צבן:

לא, ברמת-גן.

א. לוי:

פז-גז מוכרת גז לצרכנים רק בארבע הערים הגדולות. בשאר הערים המוכרים הם סוכנים.

י. צבן:

אבל האחראיות ניארת על פז-גז.

א. לוי:

כן. אני צריך לבדוק זאת.

לגבי תשלום המקדמות, הסיטה הקיימת הונהגה לפני שנתיים לאו דוקא ביזמת חברות הגז וגם לא על-פי רצונן. היום משרד האנרגיה בודק שיטה אחרת. אני מניח שכאשר תסתיימנה הבדיקות או שישנו את הסיטה או שישאירו אותה. לחברות יש דיעה על הסיטה, אבל הן אינן הקובעות את הסיטה אלא משרד האנרגיה.

באשר לשאלתך לגבי מאגרי הגז, שר האנרגיה מינה את מנכ"ל משרדו לעמוד בראש ועדה לבדיקת בטיחות הגז של כל 4 חברות הגז. ארבע החברות הציעו הצעות שונות. אנחנו מחכים להכרעה של משרד האנרגיה.

מ. שטרית:

לגבי החקנת מערכות גז, אדם שקונה דירה, קונה את מערכת הגז. אם הוא עובר דירה, הוא חייב לקחת אתו את מערכת הגז.

א. רף:

הוא אינו קונה את מערכת הגז, הוא משלם פקדון והוא מקבל את הפקדון חזרה.

היו"ר י. ארידור:

לאור הדיון הזה נראה לי שאין שום סיבה שלא לאשר את הצעת המכירה שהוצעה על-ידי הממשלה בנושא פזגז. אני מבין שהוועדה מסכימה לאשר את ההצעה.

מכירת מניות בחברת פז-גז - חברה לטיווק בע"מ
ל"פז" - חברת נפט בע"מ - א ש ו ר ה

היו"ר י. ארידור:

אני רוצה להודות למר לוי ולמר רף ולהתנצל שהוזמנתם כתוצאה מאי-הבנה.

מ. שטריח:

בינתיים מוכרים את חברת "פז"?

היו"ר י. ארידור:

לא, עדיין אין מוכרים.

הצעות לסדר-היום

אנו עוברים לנושא הבא בסדר-היום:

הצעות לסדר-היום.

הצעה לסדר-היום לחברת-הכנסת עדנה סולודר.

ע. סולודר:

בסוף השבוע, לאחר נאום של שר הבריאות, החלה הארץ לרעוש בנושא ההטבות בתחום הרפואי לבכירי ונבחרים העם.

היו"ר י. ארידור:

איזה נאום של שר הבריאות, זה שהוא מודה בו או זה שהוא מכחיש

אותו?

ע. סולודר:

אני מדברת על ההטבות לנבחרים העם. ואני רוצה להזכיר ליושב ראש, שהצעות לשינוי פני הדברים בנושא זה, מונחות על שולחן הוועדה עוד מהכנסת הקודמת. בכנסת הקודמת העלה את הנושא יהודה חטאי, ואני העליתי את הנושא כאשר הוא נודע לי בדיון בוועדת העבודה והרווחה. בכנסת הזאת שוב העליתי את הנושא. עכשו העלה את הנושא חבר-הכנסת יאיר צבן.

ענין זה, מעבר לאי-הצדק שבו, גורם נזק לתדמית הצבורית שלנו כחברי הכנסת, כי חברי הכנסת חוייבו להיות מבוטחים בקופות החולים. אמנם 200 מליון שקל שמדובר בהם אינם סכום גדול, אבל אני חושבת שהענין מחייב רביזיה.

היו"ר י. ארידור:

אין ספק שוועדת הכספים מוסמכת לדון בנושא.

ע. סולודר:

דוקא בגלל ההיבט הצבורי, הייתי מבקשת שהעניין יובא בדחיפות לדיון בוועדה. אינני סקרנית לדעת מי השתמש במה, אבל אני חושבת שכל העניין מכתים אותנו כחברי הכנסת.

ח. רמון:

עניין זה הוא בסמכותה של ועדת הכנסת.

היו"ר י. ארידור:

באשר לסמכויות, יש סמכות לוועדת הכספים באופן בלעדי בנושאים מסויימים, יש סמכויות לוועדות אחרות שהן שייכות גם לוועדת הכספים.

ע. סולודר:

הנושא השני שאני מבקשת להעלות לדיון - ואינני מעלה את הנושאים לפי סדר חשיבותם - הייתה הכרזה של שר האוצר שיועברו כעזרה ראשון, כחמצן, לחקלאות 90 מליון דולר. אני מבינה שבעקבות כל מה שמתרחש עתה, הדבר עדיין לא בוצע. אמנם ראש הממשלה בחשובה לשאלה שלי על רמת-הגולן אמר שביום ה' תובא הצעה של שר האוצר ושר החקלאות בנושא, אבל אני מבקשת שהדבר יובא לדיון או בוועדת המשנה לענייני החקלאות או במליאת הוועדה. היום אנו שומעים הודעות שאי אפשר לזרוע.

הנושא השלישי - כזכור דנו בוועדה בנושא השוק האפור והשימוש בחלפני כספים, בעיקר במזרח ירושלים, להעברת כספים. היום אנו שומעים על עסקות שנעשות על-ידי החלפנים בכל מזרח ירושלים בעוד שעד כמה שאני יודעת, ניתן רק לכמה חלפנים לעסוק בהמרת דולרים. נדמה לי שרצוי לטמוע דו"ח על הנושא. במעריב קראנו היום על העברת כספים בדרך זו למשפחות של אש"ף.

ג. שפט:

אני העליתי את הנושא לפני ששה חדשים.

ע. סולודר:

הייתי מבקשת שהנושא יועלה על סדר-היום של הוועדה.

י. כהן:

אינני נמנה עם אלה שהם בעד הטבות מפליגות לנושאי משרות. אבל אנחנו איננו מוסמכים לדון בנושא הזה לגבי חברי הכנסת. נזעקנו לדיון בנושא זה לגבי השופטים. וכאשר דנו בשכר השופטים התברר שהם מקבלים הוצאות סיפול רפואי למרות שאינם חברי קופות החולים.

אני מציע שהנושא בכללותו יידון בוועדת הכנסת ולא בוועדת הכספים. מה שנוגע לשופטים, חייבנו אותם להיות חברים בקופות החולים.

א. ויינשטיין:

אני הייתי מבקש שעד לדיון בהוצאות רפואיות לבכירים, נבקש את שר הבריאות להקפיד כל הוצאה נוספת. זאת ראשית.

שנית, הייתי מציע לתת לשר הבריאות מהרזרבה כמה אלפי דולרים שהוא נאלץ להוציא מעבר לתקציב.

יש לי תחושה שמרדכי גור, שהוא מפקד מעולה, ורמטכ"ל במילואים, משתמש בנושא זה כדי להסיח את דעת הציבור מכך שהוא אינו מסוגל להתמודד עם התקציב שאושר לו ויש לו חריגות, והוא מפנה את זעם הציבור לכמה אלפי דולרים. לכן, כדי שלא יהיה לו תירוץ זה להבא, אני מציע שיקפיא הוצאה זו ואנו נעביר לו כמה אלפי דולרים.

היו"ר י. ארידור:

את נושא ההטבות לנוטאי מטרה אני מעביר ליושב ראש הוועדה, והוא יחליט אם לקיים דיון ומתי.

את נושא העברת 90 מליון דולר לחקלאות, שהעלתה חברת-הכנסת עדנה סולודר, אנו מעבירים לוועדת המשנה לענייני חקלאות בראשותו של חבר-הכנסת גרופר.

מה שקשור למסחר בדולרים ולשוק השחור בירושלים, הייתי מציע שיוזמן מישהו ממשרד האוצר להסביר את הדבר הזה, כי לפי מיטב ידיעתי, הכנסת החליטה להחיל את חוקי ישראל על ירושלים.

מ. שטריח:

אני מבקש לקיים דיון מחדש בחוק אלסינט.

צו תעריף המכס והפטור (החלפת התוספת) (תיקון מס' 12), התשמ"ה-1985
צו מס קניה על טובין (תיקון מס' 66), התשמ"ה-1985

היו"ר י. ארידור:

הנושא הבא בסדר-היום הוא - ביטול הפטור המותנה למלונות. הואיל ויושב ראש הוועדה ביקש שהדיון בנושא זה ייערך בנוכחותו, אני מציע שנפסיק את הישיבה, ונחדשה בשעה 11.00 עם בואו של היושב ראש.

(ה פ ס ק ה)

היו"ר י. ארידור:

אני מחדש את הישיבה לאחר שהיושב ראש הודיע שהוא מוכן שהנושא ידון בהעדרו.

יושב ראש ועדת המשנה לענייני מסים ימסור דו"ח על דיוני וועדת המשנה בנושא זה.

א. ויינשטיין:

הנושא נדון בוועדת המשנה במספר ישיבות. הוועדה שמעה מלונאים ותעשיינים. לאחר שהבחנתי שהדיעות בוועדה חלוקות, ומאחר שכל נושא שיש לגביו חילוקי דיעות מועבר למליאת הוועדה, ביקשתי להעביר את הנושא למליאת הוועדה, מתוך תקווה שיעטה מאמץ להגיע לפשרה. ואני מבין שאכן הושגה פשרה בין אגף המכס ובין המלונאים והתעשיינים.

היו"ר י. ארידור:

רשות הדיבור למנהל אגף המכס ומס ערך מוסף, מר ברקת.

מ. ברקת:

לאחר שלוש ישיבות הגענו להבנה עם המלונאים ברוח טובה על המצב שיווצר עקב ביטול הפטור, ואלה הם הפרטים: - - -

ד. חיכון:

אפשר לקבל זאת בכחב כדי שנוכל לומר שגם שמענו וגם ראינו?

מ. ברקת:

יש פרוטוקול של הוועדה המשותפת שהקימונו ואני קורא מתוכו. העקרונות שהלכנו על-פיהם הם, שלא יהיה יותר פטור ממכס על שום דבר שנועד לחידוש הציוד בבתי המלון. יהיה פטור ממס קנייה על 10 סוגי מוצרים.

ג. גדות:

זה כדי לעודד תוצרת הארץ?

מ. ברקת:

ביטול הפטור ממכס בא כדי לעודד תוצרת הארץ.

10 סוגי המוצרים נבחרו על-ידם והשיקולים שלהם היו, שהם יבחרו מוצרים עתירי מס. היות ומס הקנייה זהה על יבוא ועל ייצור מקומי, הפטור ינתן בצורת פטור מותנה ולא החזר, כפי שחשבנו, וזאת מהסיבה הפשוטה: לא מצאנו את השיטה שתאפשר לנו לחיות ללא ביורוקרטיה והשקעת עבודה מצדנו. אבל נמשיך לעבוד יחד אתם. לכן הצו הזה הוא לחקופה של חצי שנה בלבד. אבל הובטח להם על-ידינו שאם תוך ששה חדשים לא תימצא הדרך לפישוטם, נאריך את הצו ללא שום דיון. כלומר, איננו עושים זאת כדי לעבור את הרוביקן ואחר-כך להתכחש.

היו"ר י. ארידור:

האם יש נוסח מעודכן של החלטה זו, שהוועדה צריכה לקבל?

א. דמביץ:

הוועדה צריכה לאשר את ההחמרות שהיו בצווים הקודמים. לנוכח העובדה שיש הקלות עתידיות, הוועדה מתבקשת לאשר את ההחמרות.

היו"ר י. ארידור:

גם לצורך אישור ההחמרות יש צורך בנוסח.

מ. ברקת:

יש צו.

היו"ר י. ארידור:

אין בעייה פורמלית.

ד. חיכון:

ומה לאחר חצי שנה?

מ. ברקת:

את הצו הזה נפרסם לחצי שנה ונאריך אותו אוטומטית אם לא נמצא פתרון אלטרנטיבי.

ד. תיכונ:

אתם תוכלו לבטל את הצו אחרי ששה חודשים ללא אישור ועדת הכספים?

מ. ברקת:

לא נוכל לעשות זאת, כי הוועדה מעורבת. לא נעשה שום דבר לחיוב בלי לשתף את ועדת הכספים. הבטחתי להם שאומר את המלים הללו כאן לפרוטוקול, שלא יהיו ספיקות שאנו הולכים לעשות מעשה לא טוב.

ג. גדות:

הבחירה של סוגי המוצרים היתה בחירה חפשיה?

מ. ברקת:

אנחנו אמרנו להם, שאנו מוכנים לתת מסגרת של 10 סוגי מוצרים, והם יבחרו. זאת אומרת, לא נחננו להם בחירה חפשיה כל-כך, כי כאשר הגענו לנורות חשמל, אמרנו: זה לא, כי איננו מסוגלים לפקח אם נורה נטרפה. אמרנו להם: תבחרו מוצרים שקל לפקח עליהם ואתם תרוויחו על-ידי כך שזה מוצר עתיר מס.

ואלה הם 10 סוגי המוצרים:

מערכות מיזוג אוויר

ציוד קירור, כולל מקררים ומיני-בררים

ציוד להכנת אוכל ומשקה, כולל תנורי בישול ואפייה

ציוד מטבח, מיקסרים תעשייתיים

מדיחי כלים תעשייתיים

טלוויזיה, כולל טלוויזיה במעגל סגור

פרטי אינסטלציה וציוד סניטרי כמו - אמבטיות ואסלות וכלים

סניטרים וחדרי אמבטיה - - -

ח. רמון:

ג'קוזי?

מ. ברקת:

ג'קוזי אין פה.

ח. רמון:

זה ציוד רפואי.

מ. ברקת:

כך זה התחיל, והיום בכל בית ברמת השרון יש ג'קוזי.

מעליות

שואבי אבק

סטיחים

רהיטים. לגבי רהיטים אמרנו שזה נושא בעייתי בגלל התעשייה המקומית וכאשר נבוא בעוד 6 חודשים לבדוק את הצו, על נושא זה נרצה לדון אתם.

ג. גדות:

לגבי שטיחים אין בעיות?

מ. ברקת:

לא, אבל אני מזכיר לך שעל שטיחים יש מכס.

ד. תיכון:

מה ההשפעה של ביטול הפטור ממכס על התעשייה המקומית?

מ. ברקת:

עמדנו על כך שכל ההסכם יהיה כרוך בכך, שאין פטור ממכס.

י. ארד:

דובר על רהיטים. המכס על רהיטים הוא 25%, וכל מס הקניה הוא 5%.
רצינו לא לתת להם 5%, והענקנו לתעשיית הרהיטים 25%. זו הגנה גבוהה.

ד. תיכון:

אנו צריכים למצוא את נקודת האיזון, ולא לתת הגנת יתר. מהנייר
שלפנינו קשה להבין זאת. יכול להיות שנחתם הגנת יתר או חשפתם חשיפת יתר.

היו"ר י. ארידור:

אני חושב שאין טעם שהוועדה תתחיל לבדוק אם זה 20% או 25%.

מ. ברקת:

בשני נושאים הבטחנו לבדוק אם אפשר לבוא לקראתם: נושא ההפקדה
ונושא המחשבים. שני הנושאים פתוחים להמשך הדיון.

ד. תיכון:

מה המצב היום?

מ. ברקת:

היום מחשבים חייבים והפקדה יש. הם ביקשו להקל עליהם בשני
נושאים אלה. היות וזה נושא כבד, השארנו אותו להמשך הדיון. נושא המחשבים
נמצא בדיון בוועדת משנה של ועדה זו כבר מספר חודשים. שקענו די עמוק בנושא
זה. זה נושא שעד עכשו לא היה למלונאים. הם אמרו שהפסידו כל כך הרבה דברים,
ולכן הם רוצים לקבל "סוכריה". לא הבטחנו להם שום דבר, רק בדיקה והמשך
הטיפול.

לגבי 10 סוגי המוצרים שקראתי, בימים הקרובים נפרסם את הצו.

אין בעייה בוועדת, כי המטכנו לתת פטור לכל אלה שהיה להם רשיון בר-תוקף
וזה מאפשר להם עד מרס-אפריל להמשיך במצב הקיים. הסכמנו לכך, כי היו להם

מ. ברקת

זכויות של שלושים שנה, ולא רצינו לחתוך אותן בין-לילה.

היו"ר י. ארידור:

אם החברים מסכימים, נוכח ההסכמה שהושגה, הייתי מציע שלא נקיים דיון, אבל זה תלוי ברצון החברים.

י. כהן:

אני חושב שטוב עשה מר ברקת, לא רק מההיבט של תוצרת הארץ, אלא גם מההיבט של חידוש הציוד של בתי המלון, שהגיע להסכם עם המלונאים. ואולם ברשימת 10 סוגי המוצרים שקרא מר ברקת יש שני סוגי מוצרים שאינני שלם אתם, כי הם מיוצרים בארץ - מוצרי אינסטלציה ורהיטים. מוצרים אלה, למרות שהמלונאים בחרו בהם - - -

היו"ר י. ארידור:

הם אינם יכולים לפקח על צנורות.

י. כהן:

בין פריטי האינסטלציה יש גם אמבטיות ואסלות. לגבי שני מוצרים אלה בעוד ששה חדשים יש מקום לעשות חושבים.

היו"ר י. ארידור:

אני מבין שאין הערות נוספות, ואני מבין שהוועדה מאשרת שני דברים: ראשית-כל את הצווים שהוצאו על-ידי משרד האוצר; שנית, הוועדה רושמת לפנייה את ההודעה של מר ברקת. ואנחנו מודים למר ברקת ולעוזריו על המאמצים שעשו להגיע להסכם.

צו תעריף המכס והפטור (החלפת התוספת) (תיקון מס' 12),
התשמ"ה-1985 - א ו ש ר

צו מס קניה על טובין (תיקון מס' 66), התשמ"ה-1985 - א ו ש ר
הוועדה רשמה לפנייה הודעת מנהל המכס ומס ערך מוסף,
מר מרדכי ברקת.

(אחרי-כך - סודי - מא)